

Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych FOKAN jest dobrowolnym zgromadzeniem kanclerzy państwowych uczelni zawodowych, którego celem jest przede wszystkim kreowanie rozwoju tych uczelni poprzez współpracę kanclerzy.

Idea powołania Forum Kanclerzy pojawiła się już podczas pierwszego spotkania kanclerzy uczelni zawodowych 4-5 września 1998 r. w Elblągu. Po kilku latach doświadczeń i obserwacji zmian zachodzących w polskim szkolnictwie wyższym współdziałanie kanclerzy w formie organizacji okazało się koniecznością. Dlatego też ramy instytucjonalne FOKAN opracowano 24 listopada 2003 r. podczas obrad kanclerzy państwowych uczelni zawodowych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Witelona w Legnicy. Podczas pierwszego zgromadzenia przystąpiło do Forum 12 kanclerzy oraz dr inż. Henryk Miłoś – były kanclerz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu. Zgromadzeni uchwalili regulamin forum i wybrali jego władze. Stanowisko przewodniczącego Forum Kanclerzy powierzono mgr. Jerzemu Stefaniakowi – kanclerzowi PWSZ im. Witelona w Legnicy. Zastępcami przewodniczącego zostali Roman Żok - kanclerz PWSZ w Tarnowie i Tadeusz Tylak – kanclerz PWSZ w Koninie.

Do podstawowych celów działalności FOKAN należą:

- współdziałanie w umacnianiu i rozwoju państwowych wyższych szkół zawodowych w Polsce,
- podejmowanie działań na rzecz tworzenia społecznego poparcia dla rozwoju państwowych wyższych szkół zawodowych,
- reprezentowanie wspólnych interesów kanclerzy wobec instytucji zewnętrznych w ramach obowiązujących przepisów,
- wypracowywanie wspólnych stanowisk w sprawach i zakresie przynależnym kanclerzom i przedkładanie go odpowiednim organizacjom,
- opiniowanie projektów aktów prawnych w sprawach objętych zakresem działania kanclerzy,
- występowanie do Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych (KRePSZ), z wnioskami i propozycjami uchwalonymi przez FOKAN, w sprawach wykraczających poza kompetencje kanclerzy.

Dodatkowymi zadaniami jakie postawiło sobie Forum to:

- współpraca w zakresie organizowania imprez międzyuczelnianych,
- dzielenie się doświadczeniami w zakresie organizacji i zarządzania uczelnią,
- określanie tematyki i zakresu szkoleń mających na celu pogłębienie i doskonalenie kwalifikacji kanclerzy,
- umacnianie związków koleżeńskich kanclerzy.

Członkami FOKAN mogą być tylko osoby zajmujące stanowisko kanclerza lub osoby, które wniosły szczególne zasługi albo swoim działaniem przyczyniły się do umocnienia i rozwoju uczelni zawodowych w naszym kraju. W skład Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych wchodzi obecnie przedstawiciele następujących uczelni:

1. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej,
2. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie,
3. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie,

4. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu,
5. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie,
6. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gnieźnie,
7. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim,
8. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu,
9. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa Kolegium Karkonoskie w Jeleniej Górze,
10. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu,
11. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie,
12. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnica,
13. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie,
14. Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży,
15. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu
16. Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu,
17. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie,
18. Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu,
19. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu,
20. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica w Pile,
21. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku,
22. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Przemyślu,
23. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu,
24. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka w Sanoku,
25. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Skierniewicach,
26. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie,
27. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach,
28. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu,
29. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie,
30. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w im. Angelusa Silesiusa Wałbrzychu,
31. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu,
32. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku,
33. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Zamościu,
34. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sandomierzu,

Członkiem FOKAN jest również dr inż. Henryk Miłosz – dyrektor MHM Konsulting s. c. w Elblągu. Henryk Miłosz jest związany ze szkolnictwem wyższym od 1974 r., a w swoim dorobku ma między innymi wydane opracowanie pt. „Analiza kosztów kształcenia w szkołach wyższych”. Z pozycji tej korzysta już wiele uczelni, nie tylko zawodowych, do obliczenia kosztów kształcenia studentów. Obliczony przez dra Henryka Miłosza algorytm pomaga w codziennej pracy szkół wyższych. Dr Henryk Miłosz od 1998 roku zajmował się koordynowaniem spotkań FOKAN do roku 2003, kiedy to Jerzy Stefaniak – kanclerz PWSZ im. Witelona w Legnicy został wybranym przewodniczącym FOKAN.

Członkowie Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych spotykają się dwa razy w roku. W okresie 10 lat funkcjonowania FOKAN odbyło się 20 spotkań kanclerzy, w tym co drugie wspólnie z kwestorami. Miejsca spotkań – miasta, w których funkcjonują państwowe wyższe szkoły zawodowe - określają kanclerze poszczególnych uczelni, przyjmując jednocześnie rolę „gospodarza” spotkania. Taka formuła umożliwia bliższe poznanie funkcjonowania szkół wyższych, ich infrastruktury, wyposażenia obiektów, problemów finansowych i gospodarczych. Wymiana doświadczeń, podparta sprawdzonymi metodami działań, pozwala kanclerzom i kwestorom na zastosowanie ich w swoich uczelniach.

Każde spotkanie FOKAN otwiera rektor uczelni, będącej gospodarzem spotkania, często uczestnicząc w wielu punktach obrad. Zwyczajowo w takich spotkaniach uczestniczą przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Dyrektorzy departamentów lub specjaliści przedstawiają najczęściej tematykę finansowego funkcjonowania szkół wyższych, podstaw prawnych funkcjonowania uczelni, aktualnych informacji z zakresu zamówień publicznych, planowania i realizowania inwestycji oraz wiele innych bieżących tematów z dziedziny zarządzania uczelnią. Przedstawiciele resortu wykorzystują spotkania kanclerzy i kwestorów do przeprowadzenia szkoleń lub instruktażu w wybranych zagadnieniach funkcjonowania uczelni. Takie spotkania to często jedyna możliwość bliższego wspólnego uszczegółowienia problemów państwowych wyższych szkół zawodowych przez pracowników ministerstwa, kanclerzy i kwestorów.

W obradach uczestniczą także przedstawiciele władz samorządowych i administracyjnych miasta oraz szefowie kluczowych zakładów pracy. Na spotkania zapraszani są również przedstawiciele firm doradczo-konsultingowych w zakresie: audytów wewnętrznych, gospodarki finansowej, zamówień publicznych, wykorzystania unijnych środków finansowych, analiz ekonomicznych i kosztów kształcenia itp.

W sprawach wykraczających poza kompetencje kanclerzy, FOKAN formułuje wnioski do KRePSZ. W opinii kanclerzy i kwestorów spotkania takie to znakomity sposób na doksztalcanie się i pogłębianie wiedzy w zakresie zarządzania administracją i majątkiem uczelni, dzięki czemu mogą skuteczniej wspierać, swoją wiedzą i umiejętnościami, Rektora uczelni w realizacji postawionych przed szkołą zadań.

Działalność FOKAN oraz bezpośredni udział kanclerza PWSZ im. Witelona w Legnicy mgr. Jerzego Stefaniaka, zainspirowała publikowanie - już od 1999 r. - „Informatora Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych w Polsce”, który w znakomity sposób promował powstające wówczas państwowe uczelnie zawodowe.

Spotkania kanclerzy i kwestorów odbyły się dotychczas między innymi w: Ciechanowie, Elblągu, Gorzowie Wielkopolskim, Jeleniej Górze, Kaliszu, Koninie, Legnicy, Lesznie, Łomży, Nowym Sączu, Nowym Targu, Pile, Płocku, Suwałkach, Wałbrzychu. Organizowane w kolejnych miastach spotkania to także znakomita promocja „młodych” uczelni publicznych w mieście i regionie. W dniach obrad lokalne media są bardzo zainteresowane funkcjonowaniem PWSZ-ów nie tylko w swoim mieście. Takie zdarzenia umacniają pozycje uczelni zawodowych, a środowiska lokalne otrzymują dodatkowy impuls wspierający szkoły.

Tematyka tych spotkań była zawsze dostosowana do najważniejszych spraw związanych z działalnością uczelni.

25 listopada 2003 r. w PWSZ im. Witelona w Legnicy dyskutowano na temat projektu ustawy o szkolnictwie wyższym. Propozycje nowych rozwiązań przedstawił ówczesny poseł Kazimierz Marcinkiewicz, wiceprzewodniczący Poselskiej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, późniejszy Premier RP. Dyskusja skupiła się przede wszystkim na dwóch aspektach: ustroju i organizacji oraz mieniu i finansach uczelni. Uczestnicy spotkania podnosili przede wszystkim konieczność uzupełnienia projektu ustawy o szkolnictwie wyższym o funkcję kanclerza. W poprzedniej propozycji stanowiska takie miały być utworzone we wszystkich typach szkół wyższych, podczas, gdy omawiany projekt nie przewidywał ich w ogóle. Kanclerze przedstawili także propozycję obliczenia kosztów kształcenia oraz uwagi do współczynników, według których jest dzielona dotacja dla szkół wyższych.

W kolejnym punkcie obrad dr inż. Henryk Miłosz przedstawił metodę na obliczanie kosztów kształcenia przypadających na jednego studenta, w tym na wyliczenie kosztów bezpośrednich i pośrednich w procesie kształcenia oraz strukturę takich kosztów w siedmiu PWSZ. Na tej podstawie przeprowadzono analizę porównawczą podstawowych wskaźników procesu kształcenia i jego składników. Dr inż. Henryk Miłosz zaprezentował także kosztochłonność kilku specjalności na podstawie dziewięciu analiz kosztów kształcenia PWSZ w Polsce.

25-27 kwietnia 2004 r. w Jeleniej Górze obrady forum połączono z cyklem szkoleń i warsztatów. Pozwalają one na stałe podnoszenie kwalifikacji członków FOKAN. Podczas spotkania w Jeleniej Górze kanclerze uczestniczyli w warsztatach dotyczących między innymi systemu kontroli wewnętrznej i zewnętrznej jako elementu podnoszącego sprawność funkcjonowania komórek organizacyjnych uczelni, omawiali też zapisy ustawy o zamówieniach publicznych.

W dniach 28-30 listopada 2004 r. odbyło się kolejne Zgromadzenie Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych, którego organizatorem była Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu. W spotkaniu tym uczestniczyła Teresa Bader – Zastępca Dyrektora Departamentu Szkolnictwa Wyższego w Ministerstwie Edukacji Nauki i Sportu.

Z informacji przekazanych przez Teresę Bader wynikało, że w pracach podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia przedstawionego przez Prezydenta RP projektu ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* nie znalazły uznania postulaty członków Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych FOKAN, które zostały przesłane na ręce Ryszarda Hayna – Przewodniczącego Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży – 30 lipca 2004 r.

Podczas spotkania przyjęto stanowisko członków Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych FOKAN do projektu ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. FOKAN uważa, że usunięcie z projektu ustawy o szkolnictwie wyższym stanowiska Kanclerza jest nieuzasadnione, a nawet szkodliwe dla przyszłości wyższych uczelni w Polsce. Umieszczenie w ustawie o wyższych szkołach zawodowych aktualnego zakresu działania Kanclerzy umożliwiło odciążenie Rektorów od wielu administracyjnych obowiązków. W kompetencjach Kanclerzy było m. in. zasiadanie w Senacie, zawieranie umów o pracę z osobami niebędącymi nauczycielami akademickimi, czy kierowaniem pozadydaktycznym pionem uczelni. Zachowanie stanowiska Kanclerza z jego kompetencjami zapisanymi w ustawie pozwala na zachowanie ciągłości i stabilności pracy pozadydaktycznej, a więc znacznie ułatwia nowo powołanym na

stanowisko rektorom wdrożenie się do nowych obowiązków. Jest to również sposób zarządzania finansami i administracją uczelni dostosowanych do współczesnych realiów.

Ponadto członkowie Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych poparli uwagi do projektu ustawy sformułowane przez Konferencję Rektorów Uczelni Zawodowych.

Wypracowane stanowisko Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych wraz z propozycją zmian w projekcie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* zostały przekazane także Ryszardowi Tomczykowi – posłowi na Sejm RP.

Zaproponowane zmiany w sposób bardziej czytelny ustalają podział zadań pomiędzyrektorem a kanclerzem, określając przy tym ustawowe ramy (ograniczenia) uprawnień, które mogą być przekazane kanclerzowi. Ponadto, ustalenie w myśl art. 76 projektu ustawy – kompetencji kanclerza przez statut i rektora wydaje się zbędne, przecież rektor nie mógłby ustalić innego zakresu niż wskazany w statucie. Umożliwienie rektorowi określenia zakresu reprezentacji w sprawach wskazanych w ustawie zdaje się być zatem właściwym rozwiązaniem. Dotychczasowa praktyka wskazuje, iż realizacja zadań zgodnie z zaproponowanym zapisem była wykonywana prawidłowo i nie budziła wątpliwości w zakresie kompetencji rektora i kanclerza. Ujęcie w ustawie czytelnych zasad funkcjonowania kanclerza skutkuje też tym, iż teoretycznie każdy może w bardzo prosty sposób zapoznać się z jego kompetencjami (sięgając po ustawę). Dodatkowo należy podnieść, iż nałożenie na rektora (osobę posiadającą albo tytuł naukowy albo stopień naukowy upoważniający do zatrudnienia na stanowisku pracownika naukowego) zadań związanych z bieżącymi sprawami w tym zatrudnianiem pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, tj. spraw niezwiązanych z dydaktyką może utrudnić wykonywanie przez rektora obowiązków związanych z kierowaniem uczelnią. Wprowadzenie zapisu w brzmieniu proponowanym powyżej skutkuje koniecznością dokonania korekty pozostałych zapisów dotyczących zawierania umów z pracownikami niebędącymi nauczycielami akademickimi (dobór przez kanclerza pracowników, którzy będą pomagać mu w realizacji jego zadań), uczestniczenia w posiedzeniach Senatu z głosem stanowiącym z uwagi na rozstrzygnięcie przez Senat spraw wskazanych w art. 58 ust. 2 projektu ustawy. Propozycja pozostawienia jako podstawy nawiązania stosunku pracy – powołania, uzasadniona jest w szczególności możliwością szybkiego rozwiązania stosunku pracy w sytuacji niewłaściwego wykonywania obowiązków przez kanclerza (bez konieczności wypowiedzenia umowy o pracę, często z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia), abstrahując już od sytuacji, iż zarówno dyrektor administracyjny, jak i kanclerz na podstawie obowiązujących przepisów są powoływani. Uwzględniając wprowadzone w projekcie różne nazewnictwo raz używa się wyrazów „dyrektor administracyjny” (art. 57 ust. 6; art. 141 ust. 3), a raz „kanclerz” (art. 76) niezbędne jest ustalenie jednej nazwy. Za wprowadzeniem nazewnictwa „kanclerz”, a nie „dyrektor administracyjny” przemawiał wówczas fakt funkcjonowania kanclerzy w wyższych szkołach zawodowych w Polsce od momentu powstania pierwszych uczelni wyższych tego typu w 1998 roku. Ponadto celem było także nadanie nowego wymiaru temu stanowisku, zgodnie z duchem zmian w nowym projekcie ustawy. Natomiast zmiana zapisu art. 125 jest konsekwencją nadania kanclerzowi uprawnień do zawierania umów, a odwołanie się w ust. 3 do art. 128 ust. 1 projektu ustawy, a nie art. 127 ust. 2 wynika z konieczności zachowania dotychczasowych uprawnień pracowniczych (art. 67 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych).

Powyższe stanowisko Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych doskonale uzupełnia raport z badań ankietowych prowadzonych w okresie od 11 do 15 kwietnia 2005 r. Wówczas czterdziestu czterech pracowników Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy wypełniło ankietę, której celem było określenie miejsca kanclerza w strukturze uczelni wyższej. Pytania dotyczyły pełnienia przez kanclerza funkcji zewnętrznych i przede wszystkim wewnętrznych, tzn. funkcji finansowych, zarządzania bazą materialną, a głównie gospodarką zasobami ludzkimi. Odrębny zestaw pytań dotyczył organizacji pracy kanclerza, tzn. sposobu sprawowania władzy.

Pytanie dotyczące reprezentowania przez kanclerza uczelni na zewnątrz – główne wskazania dotyczyły pozyskiwania funduszy niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania uczelni. Respondenci uważali, że kanclerz jest także postrzegany jako osoba odpowiedzialna za utrzymywanie dobrych kontaktów z władzami samorządowymi w celu tworzenia i rozwijania współpracy. Wynikało stąd, że kanclerz postrzegany jest jako osoba dbająca o stronę finansową przedsięwzięcia jakim jest szkoła wyższa.

Ważnym elementem ankiety były pytania dotyczące miejsca kanclerza w strukturze uczelni wyższej. Z odpowiedzi respondentów wynika, że kanclerz umieszczany jest silnie po stronie administracyjnej uczelni, do jego głównych obowiązków i przywilejów należy dobieranie sobie współpracowników i zatrudnianie pracowników administracji. Respondenci silnie akcentowali także odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku na terenie uczelni. W mniejszym stopniu kanclerz wskazywany jest jako osoba odpowiedzialna za zatrudnianie pracowników dydaktycznych.

Ankieta była także próbą ewaluacji dotychczasowego funkcjonowania Kanclerza PWSZ im. Witelona w Legnicy. W swoich działaniach Kanclerz zdobywa uznanie w związku z zarządzaniem finansami uczelni. Ta opinia jest o tyle istotna, ponieważ właśnie ten zakres czynności został wcześniej uznany za podstawowy obowiązek Kanclerza. Do mocnych stron Kanclerza PWSZ im. Witelona w Legnicy, zdaniem większości respondentów, należy również umiejętność współpracy z innymi pracownikami Uczelni.

Jak wykazała ankieta ważne było, żeby w projekcie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* znalazły się postulaty zawarte w przyjętym w dniach 28-30 listopada 2004 r. stanowisku Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych o nieusuwaniu stanowiska Kanclerza z systemu organizacyjnego uczelni wyższych w Polsce.

Podczas kolejnego posiedzenia FOKAN w Płocku, w dniach 6-7 czerwca 2005 r. obradowali również kwestorzy państwowych wyższych szkół zawodowych. Gośćmi narady byli Kazimierz Marcinkiewicz – poseł na Sejm RP, członek Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, Ewa Sieczek – dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego oraz Witold Pakuła – wicedyrektor Departamentu Ekonomicznego.

Obrady FOKAN dotyczyły prac nad nowelizacją ustawy o szkolnictwie wyższym. Na podstawie zmian wprowadzonych do projektu ustawy przez FOKAN państwowe wyższe szkoły zawodowe miałyby działać na tych samych zasadach co uczelnie akademickie, tym samym umożliwiając przekształcenie państwowych wyższych szkół zawodowych w uczelnie akademickie. Jednocześnie projekt ustawy zmienia zasady funkcjonowania wszystkich szkół wyższych. Wprowadza w nich między innymi stanowisko kanclerza, zmienia skład osobowy Senatu, w którym mają się znaleźć przedstawiciele nauczycieli akademickich, studentów i doktorantów. Weryfikacji ulegają także zasady finansowania szkolnictwa wyższego. Przede wszystkim zasady finansowania

studiów dziennych, a także zapis umożliwiający uczelniom prywatnym uzyskanie środków na prowadzenie studiów dziennych.

Kwestorzy państwowych wyższych szkół zawodowych, którzy również uczestniczyli w spotkaniu, dyskutowali natomiast o budżecie swoich uczelni. Sporo uwagi poświęcono planowaniu kosztów i rozliczaniu ich realizacji w poszczególnych kwestiach.

Kolejne posiedzenie Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych odbyło się w Łomży w dniach 4-6 grudnia 2005 r. w siedzibie Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości. Gościem Forum była Ewa Sieczek – dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego.

Spotkanie to dotyczyło nowych uregulowań prawnych w sprawie funkcjonowania uczelni zawodowych w świetle zapisów ustawy o *Prawo o szkolnictwie wyższym*, głównie na zapisach dotyczących miejsca kanclerzy w uczelniach. Zgodnie z nowymi zapisami ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych zachowali oni swoje uprawnienia i kompetencje. Są członkami Senatu i menadżerami swoich uczelni. Nowym akcentem jest wprowadzenie stanowiska kanclerza w uczelniach akademickich. Zastąpili oni w tych placówkach dyrektorów administracyjnych, ale ustawodawca nie wyposażył ich w takie uprawnienia jak kanclerzy z PWSZ-ów.

Innym ważnym zagadnieniem wpływającym na rozwój państwowych wyższych szkół zawodowych poruszonym przez FOKAN było także wdrażanie procesu bolońskiego w Polsce. Istotne jest, że nowe prawo wprowadza jednolite trzyetapowe kształcenie wyższe dla wszystkich uczelni. Dzięki takim rozstrzygnięciom studia licencjackie i inżynierskie będzie można kontynuować na dowolnie wybranej uczelni.

Podczas spotkania poruszono także kwestię tworzenia nowych statutów uczelni, a przede wszystkim zagadnienia związane z mieniem i finansami szkół wyższych.

Na Ogólnopolskiej Naradzie Kanclerzy i Kwestorów Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych w dniach 9-11 kwietnia 2006 r., która odbyła się w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu wspólnie przyznano, że środki otrzymywane w ostatnich latach przez uczelnie często nie pokrywały kosztów studiów stacjonarnych, a ich realizacja możliwa była dzięki przychodom własnym, głównie z opłat od studentów studiów niestacjonarnych. Dlatego też na Forum przyjęto stanowisko kanclerzy i kwestorów w sprawie opracowania algorytmu podziału dotacji dla PWSZ w Polsce wraz ze współczynnikami kosztochłonności kształcenia i jakości kadry. FOKAN podjął się tego zadania, gdyż dotychczasowy algorytm, funkcjonujący przez kilkanaście lat budził wiele kontrowersji. Większość uczelni uważała, że otrzymywane środki są niewystarczające, a dotychczasowy ich podział uznano za niesprawiedliwy. Również odmiennosc relacji między kierunkami kształcenia w uczelniach zawodowych, w porównaniu z relacjami w szkołach akademickich, sugeruje konieczność uwzględnienia tej specyfiki w budowanym algorytmie podziału dotacji. Uczestnicy narady wypracowali stanowisko w tej sprawie, a podstawowe tezy przedłożone zostały w miesięczniku Forum Akademickim nr 9/2006 w artykule pt. „Oddzielny algorytm” oraz w artykule w Forum Akademickim nr 2/2007 pt. „Algorytm podziału dotacji”. Oba artykuły są autorstwa Henryka Miłosza i Jerzego Stefaniaka

Dyskusje nad algorytmem toczyły się również podczas spotkania FOKAN, jakie odbyło się 18 października 2006 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Targu. Nowe prawo o szkolnictwie wyższym nakłada na Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego obowiązek określenia wskaźników kosztochłonności poszczególnych

kierunków kształcenia – dotyczy to także publicznych uczelni zawodowych. Właśnie temu ma służyć wprowadzenie algorytmu. Koszty kształcenia przypadające na jednego studenta w publicznych uczelniach zawodowych różnią się i będą się różnić od kosztów w uczelniach akademickich. Z tego powodu nie jest zasadne stosowanie wskaźników obliczonych dla uczelni akademickich w algorytmie podziału dotacji dla uczelni zawodowych. Prowadzone od 2000 roku badania kosztów kształcenia w państwowych wyższych szkołach zawodowych wykazały, że są one znacząco zróżnicowane w poszczególnych uczelniach w wyniku stosowania przez każdą ze szkół własnych planów studiów, a także zróżnicowanej polityki kadrowo-płacowej i finansowej.

Kwestię podziału dotacji poddano pod dyskusję w kolejnych artykułach, które ukazały się na łamach Forum Akademickiego nr 2/2007 – artykuł pt. „Algorytm podziału dotacji” w numerze 6/2007 – artykuł pt. „Dotacja podzielona – czy sprawiedliwie?”. Oba artykuły podobnie jak poprzednie są autorstwa Henryka Miłosza i Jerzego Stefaniaka. W artykule „Dotacja podzielona – czy sprawiedliwie?” mowa jest o przyznaniu środków budżetowych dla państwowych wyższych szkół zawodowych z użyciem algorytmu uwzględniającego wskaźniki kosztochłonności kształcenia i jakości kadry wysoko wykwalifikowanej – tak samo jak dla publicznych uczelni akademickich, a więc w sposób krzywdzący państwowe wyższe szkoły zawodowe i wbrew postulatowi stanowiska z kwietnia 2006 r. Kanclerze, oprócz omawiania kwestii algorytmu kosztów kształcenia w państwowych wyższych szkołach zawodowych, poruszyli także kwestię pozyskiwania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2007-2013.

Następne spotkanie FOKAN odbyło się w dniach 6-9 września 2007 r. w siedzibie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Suwałkach. Obrady poświęcone były kwestiom funkcjonowania Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych w Polsce. Uczestniczyli w nich Pan Mariusz Wielec – Dyrektor Departamentu Funduszy Strukturalnych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Witold Pakuła – zastępca Dyrektora Departamentu Ekonomicznego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Trwające trzy dni obrady zdominował głównie temat inwestycji w szkolnictwie wyższym, możliwość wykorzystania funduszy Unii Europejskiej przez wyższe uczelnie w latach 2007-2013 oraz finansowanie uczelni wyższych. Omówienia tematu optymalizacji planów kont w aspekcie kosztów kształcenia podjął się dr Henryk Miłosz. Na zakończenie spotkania odbyła się dyskusja nad szansami rozwoju i zagrożeniami funkcjonowania Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych w Polsce w aspekcie organizacyjno-administracyjnym. Tej części obrad przewodził mgr Jerzy Stefaniak.

W dniach 6 – 8 kwietnia 2008 roku Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie była gospodarzem Ogólnopolskiej Konferencji Kanclerzy i Kwestorów Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych. W obradach wzięli udział kanclerze i kwestorzy z trzydziestu państwowych wyższych szkół zawodowych w Polsce. Uczestnicy obrad spotkali się z przewodniczącym Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych, prof. dr hab. inż. Andrzejem Kolasą

Ważnym punktem drugiego dnia konferencji była dyskusja z przedstawicielem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego radcą ministra Panią Elżbietą Bobrowską, która omówiła budżet PWSZ-ów w 2008 roku. Wynika z tego, że budżety państwowych wyższych szkół zawodowych zostaną ustalone na tym samym poziomie co w roku 2007.

Realnie więc Uczelnie będą przez kolejny rok niedofinansowane. Taka sytuacja może doprowadzić do poważnych kłopotów najmłodszych PWSZ.

Ostatniego dnia obrad odbywały się zajęcia szkoleniowe z zakresu „Funkcjonowania archiwum uczelnianego PWSZ”; „Rachunkowości w szkolnictwie wyższym”; „Funkcjonowaniu kancelarii tajnej w PWSZ w kontekście obowiązujących przepisów”; „Usług bankowych dla szkolnictwa wyższego”; „Wsparciu funduszami unijnymi szkolnictwa wyższego w województwie mazowieckim w latach 2004-2006 i prognozy na lata 2007-2013”. W tym dniu zajęcia prowadzili pracownicy Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie.

Na zakończenie Ogólnopolskiej Konferencji Kanclerzy i Kwestorów Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych obradowało Forum Kanclerzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych w Polsce „FOKAN”. Przyjęto między innymi uchwałę o rozszerzeniu formuły forum o Kwestorów.

W dniach 7 – 9 grudnia 2008 r. planowane jest kolejne spotkanie FOKAN w Koninie. Uwzględniając dotychczasowe doświadczenia i opinie kanclerzy oraz kwestorów, planowana jest zmiana regulaminu w § 1 pkt. 2, poszerzającego zakres członkostwa o kwestorów uczelni.

Spotkania planowane są dwa razy w roku; raz w okresie wiosennym (po podziale dotacji) i raz jesienią. Członkowie FOKAN uważają, że będą one, tak jak dotychczas, akceptowane przez rektorów uczelni, a korzyści widoczne będą w lepszych efektach zarządzania zasobami naszych Uczelni.

mgr Jerzy Stefaniak
Przewodniczący Forum Kanclerzy
Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych
„FOKAN”